

Kakav je položaj nacionalnih manjina u Hrvatskoj, s osvrtom na Rome i njihova prava...

Kakav je položaj nacionalnih manjina u Hrvatskoj, s osvrtom na Rome i njihova prava...

Objavio Hrvatska uživo u 26. srpnja 2024.

Tagovi ▼ Kategorija ▼

foto: plakata-zastava

Na samom početku podsjetimo da je u izvorišnim osnovama Ustava Republike Hrvatske navedeno da je Republika Hrvatska ustanovljuje kao nacionalna država hrvatskoga naroda i država pripadnika nacionalnih manjina. Prema popisu stanovništva iz 2021. godine u Republici Hrvatskoj je popisano 3.871.833 stanovnika od čega je 240.079 pripadnika nacionalnih manjina kako slijedi: Albanaca 13.817 (0,36%), Austrijanaca 365 (0,01%), Bošnjaka 24.131 (0,62%), Bugara 262 (0,01%), Crnogoraca 3.127 (0,08%), Čeha 7.862 (0,20%), Mađara 10.315 (0,27%), Makedonaca 3.555 (0,09%), Nijemaca 3.034 (0,08%), Poljaka 657 (0,02%), Roma 17.980 (0,46%), Rumunja 337 (0,01%), Rusa 1.481 (0,04%), Rusina 1.343 (0,03%) Slovaka, 3.688 (0,10%), Slovenaca 7.729 (0,20%), Srba 123.892 (3,20%), Talijana 13.763 (0,36%), Turaka 404 (0,01%), Ukrajinaca 1.905 (0,05%), Vlaha 22 (0,00%) i Židova 410 (0,01%). (Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina).

Potrebno je, također podsjetiti i na činjenicu da se europske države različito odnose prema etničkoj (nacionalnoj) pripadnosti svojih građana. S jedne strane su one koje formalno – pravno ne priznaju postojanje nacionalnih manjina. S druge su države koje etničku pripadnost, poput vjerske, jezične i sl. vide kao nešto što se može iskazivati u privatnom životu, ali ne potiču interes države za priznavanjem posebnih kolektivnih prava manjinama.

Treća je, pak skupina zemalja u koju pripada i Republika Hrvatska koja priznaje nacionalne manjine, koja ne osigurava samo zaštitu nacionalnog i kulturnog identiteta već i posebna mjesta u parlamentu i lokalnim predstavničkim tijelima, dakle pravo na političku prezentaciju i artikulaciju njihovih interesa.

Hrvatska je tijekom godina napravila veliki iskorak u ostvarenju i zaštiti prava nacionalnih manjina i mnoge zemlje mogle bi se preuzeti taj model uspješnosti. Naravno, ova potonja konstatacija ne isključuje probleme koji se događaju, posebno u kontekstu govora mržnje i nasilja, međutim ovakve pojave su sporadični primjeri netolerancije, govora mržnje i nasilja i uglavnom se vežu za srpsku

DM RADIO

NAJNOVIJE

Aktualno Crna kronika

Hrvatska Vijesti

Uvjerio ženu da čeka napad gusara, ona mu uplatila 80.000 eura

6. KOLOVOZA 2024.

Kolumne

Trebaju li teologija i ljudska prava ići ruku pod ruku...

6. KOLOVOZA 2024.

nacionalnu manjinu kao posljedicu prošlosti. Druga skupina obuhvaća prepoznavanje posebnih izazova vezanih za Rome. Kada govorimo Romima, u okviru provedbe Nacionalnog programa za uključivanje Roma, kontinuirano se prate događaji i pojave s elementima nasilja te poduzimaju odgovarajuće aktivnosti, u cilju sprječavanja nasilničkog ponašanja prema Romima, nasilja unutar romske nacionalne manjine te suzbijanja diskriminacije Roma. Od 1. siječnja 2004. analitički se i prati nasilje drugih osoba nad Romima, nasilje Roma nad drugim osobama te nasilje unutar samih pripadnika romske nacionalne manjine.

Problem položaja Roma je problem na samoj razini EU koji su, uz Sinte najveća manjina u Europi. Izvješća koja dokumentiraju stanje Romskih zajednica u Europi ocjenjuju da je ova manjina u najgorem položaju. Jaz između Roma i ne – Roma, kada je riječ o životnim uvjetima, nedostatku infrastrukture, obrazovanju i pristupu javnim dobrima se povećava. Dakle, kada govorimo o EU nije dovoljno da se Romi „čuju“, već ih treba uključiti i u političke procese. Rijetko tko je iz romske zajednice na političkim funkcijama ili u državnoj upravi, unatoč jasnim smjernicama. Zato je jedini način da se poveća kvaliteta političkih odluka taj da se Romi uključe u procese političkog odlučivanja.

Ako u korelaciju dovedemo Hrvatsku kao članicu EU s ovakvim stanjem u EU, možemo biti i više nego zadovoljni, imajući i u vidu do sada postignuto kao i daljnje mjere koje se poduzimaju i koje su utvrđene Nacionalnim planom za uključivanje Roma 2021.-2027. te pratećim Akcijskim planovima, gdje je naglasak stavljen na esencijalna pitanja i potrebe; učinkovit i jednak pristup kvalitetnom obrazovanju, zapošljavanje, zdravstvo te prikladno desegrirano stanovanje i osnovne usluge.

Svako unapređenje pa tako i unapređenje pripadnika nacionalnih manjina kreće s obrazovanjem, a samim time u konačnici i ukidanja svakog oblika diskriminacije. Istraživanje koje je proveo Ecorys Hrvatska d.o.o. i Centar za mirovne studije u korist Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske pokazalo je kako postoje dva razloga koja utječu na odluku roditelja ili skrbnika da dijete ne uključe u predškolsko obrazovanje – iskaz o prenisnoj dobi djeteta te činjenica da postoji osoba koja može čuvati dijete u njegovu domu. Prema rezultatima istraživanja u obrazovanje i usavršavanje u odrasloj dobi uključeno je tek 3,9 posto Romkinja. U svjetlu tih nalaza nužno je osmišljavanje mjera i aktivnosti koje bi povećale stopu upisa pripadnika Romske nacionalne manjine u programe srednjoškolskog, visokoškolskog i obrazovanja odraslih. Financiranje sudjelovanja Roma/Romkinja u obrazovanju u najvećem dijelu dolazi iz Države, a u najmanjem dijelu od strane privatnih donatora. Akcijama usmjerenima prema donatorima iz privatnog sektora povećao bi se ukupan iznos izdvojen za obrazovanje.

Obrazovanje Roma je zasigurno resurs i temelj za daljnje nadograđivanje individualnih resursa, odnosno stečena znanja, vještine i vrijednosti postaju resurs s kojim pojedinac stupa u interakciju s drugim pojedincima, a kasnije to isto obrazovanje koristi i kao „ulaznicu“ u više stupnjeve obrazovanja ili na tržište rada. Iako je intenzivno uključivanje u odgojno-obrazovni sustav svakako nužan i pozitivan korak, pokazalo se da on nije dovoljan za njihovu integraciju u tržište rada. U svakom koraku ovog procesa treba voditi računa da se radi o učenicima koji su socijalno isključeni, kao i njihove obitelji te druge bliske osobe. Posljedica je nedostatak socijalnog kapitala na koji se mogu osloniti pri traženju posla, zapošljavanju i zadržavanju posla. Zato je važno ovaj nedostatak nadomjestiti kroz socijalno mentorstvo, čvrstu povezanost obrazovnog sustava s poslodavcima te stručnu pomoć pri planiranju karijere.

Zaposlenost ostaje ključ njihove ekonomske autonomije u cjelokupnom društvu. Jednostavni, manualni poslovi koji im se nude, obično se nalaze na dnu društvene ljestvice nudeći nisku i nesigurnu plaću te ograničenu participaciju. Društvo je kroz Hrvatski zavod za zapošljavanje u velikoj mjeri uspjelo slijediti preporuke Europske komisije vezane uz registraciju nezaposlenih (posebno mladih) Roma/Romkinja. Kako je skoro svaki drugi Rom registriran u Hrvatskom zavodu za zapošljavanje, većina Roma je izravno ili neizravno dostupna institucijama, znači i dostupna za različite programe socijalnog uključivanja. Međutim, mjere aktivne politike zapošljavanja, kao ni podrška u traženju posla nisu se pokazali efikasnim na populacijskoj razini. Romi rijetko koriste te mjere, često su neaktivni u traženju posla, a uspješno zapošljavanje i zadržavanje posla nije povezano s trendovima u općoj populaciji već se vezuje uz najuspješnije pojedince. Ti nalazi ukazuju na dvije preporuke: Mjere aktivne politike zapošljavanja trebalo bi temeljiti na interesima i mogućnostima Roma/Romkinja, interesima i mogućnostima potencijalnih poslodavaca te u suradnji s ljudima koji izravno rade na poslovima podrške pri zapošljavanju Roma. U svakom koraku treba voditi računa o tome da se radi o socijalno isključenim osobama, a to ponajprije znači da tome treba prilagoditi način informiranja o poduzetim mjerama, a za njihovu primjenu treba posebno senzibilizirati i same poslodavce. Romi trebaju intenzivnu i dugotrajnu podršku pri traženju posla i zapošljavanju u obliku socijalnog mentorstva i same mjere socijalne politike bi se trebale više osloniti na projekte Europskog socijalnog fonda i civilni sektor.

Tu je i pitanje zdravstvenog statusa Roma, činjenice da spol i etnička pripadnost imaju veliki utjecaj te da je zdravstveni status Romkinja lošiji u usporedbi sa zdravstvenim statusom muškarca u romskoj zajednici, ali i u odnosu na druge pripadnice nacionalne manjine kao i na žene iz većinskog stanovništva. Iskustva Romkinja, uključujući i diskriminaciju s kojom se suočavaju, drukčija su od iskustva muškaraca pripadnika ove nacionalne manjine, a važno je sagledati i specifičnu perspektivu mladih Romkinja. Riječ je o specifičnim iskustvima i identitetima pa je važno prikladno odgovoriti na njihove potrebe te omogućiti da se čuje i njihov glas.

FACEBOOK

NAŠ YOUTUBE
KANAL

Code 150: Unknown error.

Preuzmi zapis:

[https://www.youtube.com/watch?v=ocREggJEMk&_=">](https://www.youtube.com/watch?v=ocREggJEMk&_=)

v=ocREggJEMk&_=">

KOLUMNE

Kolumne

**Trebaju li
teologija i ljudska
prava ići ruku pod
ruku...**

6. KOLOVOZA 2024.

Kolumne

**Bez promjene
društvenih odnosa
nema ni
uspostave
ravnoteže između
imperativa
globalizacije i
imperativa**

Zaključno, Republika Hrvatska, sukladno pozitivnim propisima osigurava ostvarivanje posebnih prava i sloboda pripadnika nacionalnih manjina koja oni uživaju pojedinačno ili zajedno s drugim osobama koje pripadaju istoj nacionalnoj manjini. Obrazovanje, rad i socijalno uključivanje, zdravstvena zaštita i socijalna skrb te pravo na odgovarajuće životne uvjete čine najvažnije komponente koje su usko povezane s razvojem i koje mogu biti poticaj ili prepreka navedenim kategorijama kao i u onima koji se tiču društvenog života, odnosno kulturnih, zabavnih, sportskih i drugih aktivnosti bez kojih je život svake zajednice nepotpun, posebno ako govorimo o Romima, posebno Romkinjama, kao najisključenijoj manjinskoj skupini. Pripadnici nacionalnih manjina u jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave sudjeluju u javnom životu i upravljanju lokalnim poslovima putem vijeća i predstavnika, i u tom kontekstu potrebno je intenzivirati pitanje položaja pripadnika nacionalne manjine, posebno Roma.

Unatoč postignutim rezultatima potrebno je i dalje kontinuirano ukazivati i raditi na jačanju kapaciteta i odgovornosti kod svih dionika (lokalnih vlasti, političkih stranaka, javnih ustanova, nevladinih organizacija, razvojnih agencija, medija i ostalih) te sustavno pristupati podizanju razine svijesti i usvajanju znanja o važnosti prihvaćanja nacionalnih manjina u svoju zajednicu jer je povijest istaknula njihov značaj za demografski, politički, socijalni i ekonomski razvoj Hrvatske, osobito njezinih pojedinih dijelova. S obzirom da sama percepcija, stavovi prema manjinama nisu isti od regije do regije, fokus edukacije i podizanja razine svijesti treba staviti na one regije koje ne ocjenjuju pozitivno prisutnu manjinu i njihovu kulturu kao važan dio regionalnog identiteta. Kao model mogu poslužiti područja koja su prihvatile multikulturalnost, poput Istre, Primorja, Bjelovara, Daruvara.

Piše Sara Strinavić

OVAJ PROJEKT FINANCIRAN JE SREDSTVIMA ZA POTICANJE NOVINARSKE IZVRSNOSTI AGENCIJE ZA EL. MEDIJE

 Facebook

 Tweet

Hrvatska uživo

Slični članci

6. kolovoza 2024.

Image by falco from Pixabay

4. kolovoza 2024.

Image by Peace,love,happiness from Pixabay

2. kolovoza 2024.

foto: ilustracija/unsplash

Trebaju li teologija i ljudska prava ići ruku pod ruku...

Bez promjene društvenih odnosa nema ni uspostave ravnoteže između

Imamo pravo reći što mislimo i zahtijevati bolji svijet ...

Opširnije

imperativa globalizacije i
imperativa ljudskih prava...

Opširnije

Opširnije

KATEGORIJE

- Umjetnost
- Podcast studio
- Zaželi
- Nekategorizirano
- Općine
- Kolumne
- Županija
- Udruge građana
- Obrazovanje
- Gradovi

PRATITE

NAS

NEWSLETTER

Za naše novosti pretplatite se na naš newsletter.
Možete se odjaviti u bilo kojem trenutku.

Ovdje upišite Vašu email adresu

☐ Pročitao sam i slažem se s uvjetima i odredbama

Pretplatite se

Impresum

Kontakt

O nama

Uvjeti korištenja

Prodaja i marketing

Redakcija

Pravila privatnosti